

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2020/1048**z dnia 15 lipca 2020 r.****zezwalająca Austrii na udzielanie pozwoleń na produkty biobójcze składające się z azotu wytwarzanego *in situ* w celu ochrony dziedzictwa kulturowego***(notyfikowana jako dokument nr C(2020) 4724)***(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 55 ust. 3,

po zasięgnięciu opinii Stałego Komitetu ds. Produktów Biobójczych,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Załącznik I do rozporządzenia (UE) nr 528/2012 zawiera substancje czynne o korzystniejszym profilu dla środowiska lub zdrowia ludzi lub zwierząt. Produkty zawierające te substancje czynne mogą zatem uzyskać pozwolenie w ramach procedury uproszczonej. Azot figuruje w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 528/2012 z zastrzeżeniem, że jest on wyłącznie do użytku w ograniczonych ilościach w pojemnikach gotowych do użycia.
- (2) Na podstawie art. 86 rozporządzenia (UE) nr 528/2012 azot jest zatwierdzony jako substancja czynna przeznaczona do stosowania w produktach biobójczych należących do grupy produktowej 18 „insektycydy” ⁽²⁾. Zatwierdzone produkty biobójcze składające się z azotu uzyskały pozwolenie w kilku państwach członkowskich, w tym w Austrii, i są dostarczane w butlach gazowych ⁽³⁾.
- (3) Azot można również wytwarzać *in situ* z powietrza atmosferycznego. Azot wytwarzany *in situ* nie jest obecnie zatwierdzony do stosowania w Unii i nie jest wymieniony w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 528/2012 ani umieszczony w wykazie substancji czynnych włączonych do programu przeglądu istniejących substancji czynnych w produktach biobójczych w załączniku II do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1062/2014 ⁽⁴⁾.
- (4) Zgodnie z art. 55 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 528/2012 w dniu 26 czerwca 2019 r. Austria przedłożyła Komisji wniosek o odstępstwo od art. 19 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, w którym to wniosku zwróciła się o zezwolenie na udzielanie pozwoleń na produkty biobójcze składające się z azotu wytwarzanego *in situ* z powietrza atmosferycznego w celu ochrony dziedzictwa kulturowego („wniosek”). W piśmie z dnia 3 września 2019 r. Austria przedstawiła dalsze informacje na temat wykorzystania azotu wytwarzanego *in situ* przez muzea oraz na temat braku odpowiednich zamienników.
- (5) Wiele organizmów szkodliwych, od owadów po mikroorganizmy, może niszczyć dziedzictwo kulturowe. Występowanie tych organizmów nie tylko może prowadzić do utraty danego dobra kultury, lecz również grozi rozprzestrzenieniem się tych organizmów na inne obiekty znajdujące się w pobliżu. Bez odpowiednich zabiegów obiekty mogą zostać nieodwracalnie uszkodzone, co naraża dziedzictwo kulturowe na znaczne ryzyko.
- (6) Azot wytwarzany *in situ* wykorzystuje się do stworzenia kontrolowanej atmosfery o bardzo niskim stężeniu tlenu (anoksja) w stałych lub tymczasowych szczelnych namiotach lub komorach przeznaczonych do zwalczania organizmów szkodliwych występujących na obiektach dziedzictwa kulturowego. Azot jest oddzielany od powietrza atmosferycznego i jest pompowany do specjalnego namiotu lub komory, w których zawartość azotu zwiększa się do 99 %, a wskutek tego tlen zostaje niemal całkowicie wyparty. Wilgotność azotu wpompowanego do miejsca zabiegu ustala się w zależności od wymogów dla danego obiektu poddawanego zabiegowi. Organizmy szkodliwe nie mogą przetrwać w warunkach stworzonych w namiocie lub komorze.

⁽¹⁾ Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1.⁽²⁾ Dyrektywa Komisji 2009/89/WE z dnia 30 lipca 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu włączenia azotu jako substancji czynnej do załącznika I do tej dyrektywy (Dz.U. L 199 z 31.7.2009, s. 19).⁽³⁾ Wykaz produktów, które uzyskały pozwolenie, jest dostępny na stronie: <https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products>.⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2014 z dnia 4 sierpnia 2014 r. w sprawie programu pracy, którego celem jest systematyczne badanie wszystkich istniejących substancji czynnych zawartych w produktach biobójczych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 (Dz.U. L 294 z 10.10.2014, s. 1).

- (7) Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Austrię stosowanie azotu wytwarzanego *in situ* wydaje się jedyną skuteczną techniką zwalczania organizmów szkodliwych, która może być wykorzystywana we wszystkich rodzajach materiałów i kombinacjach materiałów występujących w kolekcjach i zbiorach muzealnych oraz w miejscach stanowiących dziedzictwo kulturowe, bez uszkodzenia ich, i która jest skuteczna w zwalczaniu wszystkich znanych organizmów szkodliwych (we wszystkich stadiach rozwojowych) zagrażających dziedzictwu kulturowemu.
- (8) Metoda anoksji, określana też jako metoda modyfikowanej lub kontrolowanej atmosfery, jest wymieniona w normie EN 16790:2016 „Ochrona dziedzictwa kulturowego – zintegrowane zarządzanie ochroną przed szkodnikami (IPM) w celu ochrony dziedzictwa kulturowego”, a azot jest opisany w tej normie jako „najczęściej stosowany” do wytworzenia anoksji.
- (9) Dostępne są inne techniki zwalczania organizmów szkodliwych, takie jak poddawanie działaniu niskiej temperatury, poddawanie działaniu wysokiej temperatury, poddawanie działaniu ciepłego powietrza przy kontrolowanej wilgotności. Ponadto można stosować inne biobójcze substancje czynne. Jednak zdaniem Austrii każdą z tych technik cechują ograniczenia związane z tym, że podczas zabiegu niektóre materiały mogą zostać uszkodzone, a zatem żadną z tych pojedynczych technik nie nadaje się do stosowania w zabiegach na wszystkich rodzajach materiałów i kombinacji materiałów.
- (10) Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Austrię procesy termiczne, tj. zamrażanie lub podgrzewanie, nie są odpowiednie do stosowania w zabiegach na rozmaitych obiektach, w tym obrazach, polichromiach o spoiwie woskowym, olejnym lub białkowym, przedmiotach klejonych, przedmiotach skórzanym lub welinowym, materiałach fotograficznych, nowych, niepoddanych obróbce przedmiotach z drewna, obiektach nowo odrestaurowanych, przedmiotach pod naprężeniem. Ponadto ze względu na różne przewodnictwo cieplne i różną rozszerzalność cieplną poszczególnych materiałów naprężenie mechaniczne spowodowane rozszerzaniem może stanowić zagrożenie dla kruchych obiektów wytworzonych z materiałów mieszanych.
- (11) We wniosku wykazano, że stosowanie produktów biobójczych zawierających inne substancje czynne dostępne na rynku w Austrii może zmienić przedmioty w sposób chemiczny lub je uszkodzić, w zależności od wrażliwości materiałów.
- (12) Jednocześnie w kontekście zintegrowanego zarządzania ochroną dziedzictwa kulturowego przed szkodnikami muzea zamierzają odejść od stosowania bardziej niebezpiecznych substancji chemicznych.
- (13) Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku azot w butlach nie stanowi właściwego zamiennika dla muzeów i miejsc stanowiących dziedzictwo kulturowe, ponieważ stwarza trudności praktyczne. Z uwagi na to, że butle mają ograniczoną pojemność, konieczne jest ich częste dowożenie i składowanie w oddzielnym magazynie. Ponadto, zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku, maksymalne obciążenie stropów w niektórych zabytkowych budynkach muzealnych może zostać przekroczone ze względu na masę wymaganej liczby butli.
- (14) Wymóg, aby w muzeach i miejscach stanowiących dziedzictwo kulturowe stosowano kilka różnych technik zwalczania organizmów szkodliwych – dostosowanych do poszczególnych materiałów i przedmiotów – zamiast stosować jedną technikę już znaną i odpowiednią do wszystkich materiałów, wiązałby się z dodatkowymi kosztami dla muzeów i miejsc stanowiących dziedzictwo kulturowe oraz utrudniałby tym użytkownikom osiągnięcie celu, jakim jest odejście od stosowania bardziej niebezpiecznych substancji chemicznych w swoim zintegrowanym zarządzaniu ochroną przed szkodnikami.
- (15) Dyskusje dotyczące ewentualnego odstępstwa na podstawie art. 55 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 528/2012 w odniesieniu do azotu wytwarzanego *in situ* odbyły się podczas kilku posiedzeń ^(?) grupy ekspertów Komisji z właściwych organów ds. produktów biobójczych w 2019 r.
- (16) Ponadto na wniosek Komisji Europejska Agencja Chemikaliów przeprowadziła konsultacje publiczne w sprawie wniosku, umożliwiając wszystkim zainteresowanym stronom przedstawienie swoich opinii. Znaczna większość z 1487 otrzymanych uwag była przychylna temu odstępstwu. Wielu uczestników przedstawiło wady dostępnych technik alternatywnych: zabiegi termiczne mogą uszkodzić niektóre materiały; przy stosowaniu innych substancji czynnych na artefaktach zostają toksyczne pozostałości, które są stopniowo uwalniane do środowiska; stosowanie azotu w butlach nie pozwala na kontrolę wilgotności względnej w miejscu zabiegu, która to kontrola jest konieczna w zabiegach na niektórych materiałach.
- (17) Dwie międzynarodowe organizacje reprezentujące muzea i miejsca stanowiące dziedzictwo kulturowe – Międzynarodowa Rada Muzeów i Międzynarodowa Rada Ochrony Zabytków – wyraziły zamiar złożenia wniosku o włączenie azotu wytwarzanego *in situ* do załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 528/2012, co umożliwiłoby państwom członkowskim wydawanie pozwoleń na produkty składające się z azotu wytwarzanego *in situ* bez konieczności zastosowania odstępstwa zgodnie z art. 55 ust. 3 tego rozporządzenia. Przeprowadzenie oceny takiego wniosku, włączenie tej substancji do załącznika I i uzyskanie pozwoleń na produkt wymaga jednak czasu.

^(?) 83., 84., 85. i 86. posiedzenie grupy ekspertów Komisji będących przedstawicielami właściwych organów państw członkowskich ds. wykonania rozporządzenia (UE) nr 528/2012. Posiedzenia te odbyły się odpowiednio w maju 2019 r., lipcu 2019 r., we wrześniu 2019 r. i w listopadzie 2019 r. Protokoły tych posiedzeń są dostępne na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0.

- (18) Wniosek i dalsze informacje przedłożone przez Austrię pokazują, że obecnie w Austrii nie są dostępne żadne odpowiednie zamienniki, ponieważ wszystkie dostępne obecnie alternatywne techniki mają wady albo pod względem nieprzydatności do zabiegów na wszystkich materiałach, albo trudności praktycznych.
- (19) W oparciu o wszystkie te argumenty należy stwierdzić, że azot wytwarzany *in situ* ma zasadnicze znaczenie dla ochrony dziedzictwa kulturowego w Austrii i że nie są dostępne odpowiednie zamienniki. Należy zatem zezwolić Austrii na udzielanie pozwoleń na udostępnianie na rynku i stosowanie produktów biobójczych składających się z azotu wytwarzanego *in situ* w celu ochrony dziedzictwa kulturowego.
- (20) Ewentualne włączenie azotu wytwarzanego *in situ* do załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 528/2012 oraz późniejsze udzielanie pozwoleń przez państwa członkowskie na produkty składające się z azotu wytwarzanego *in situ* wymaga czasu. Należy zatem zezwolić na odstępstwo na okres, który umożliwiłby zakończenie wymaganych procedur,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Do dnia 31 grudnia 2024 r. Austria może udzielać pozwoleń na udostępnianie na rynku i stosowanie produktów biobójczych składających się z azotu wytwarzanego *in situ* w celu ochrony dziedzictwa kulturowego.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Austrii.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 lipca 2020 r.

W imieniu Komisji
Stella KYRIAKIDES
Członek Komisji
